

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

ПРАКТИКУМ З ПСИХОДІАГНОСТИКИ

Методичні вказівки
для проведення практичних занять для здобувачів вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 053 «Психологія»

Електронний ресурс

Рецензенти:

Н. С. Кучеренко – кандидат психологічних наук, доцент, в.о. завідувача кафедри практичної психології навчально-наукового інституту «Українська інженерно-педагогічна академія» Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна;
Д. П. Приходько – кандидат психологічних наук, доцент, в.о. завідувача кафедри психології, педагогіки та філології Харківської державної академії культури.

*Затверджено до розміщення в мережі Інтернет рішенням Науково-методичної ради
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
(протокол № 9 від 24 квітня 2026 року)*

П 69 **Практикум з психодіагностики** : методичні вказівки для проведення практичних занять для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 053 «Психологія» [Електронний ресурс] / уклад. М. С. Михаленко. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2026. – (PDF 11 с.)

Методичні вказівки для проведення практичних занять з дисципліни «Практикум з психодіагностики» спрямовані на формування у здобувачів освіти системних знань про психологічні аспекти практики психодіагностики. Метою практичних занять є розвиток у здобувачів умінь діагностувати психічні властивості психіки та особливості особистості.

Видання призначене здобувачам вищої освіти першого (бакалаврського) рівня денної та заочної форм здобуття освіти за спеціальністю 053 «Психологія».

УДК 159.9.07

© Харківський національний університет
імені В. Н. Каразіна, 2026
© Михаленко М. С., уклад., 2026

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
Практичне заняття № 1. Вступ до психодіагностики.....	6
Практичне заняття № 2. Методи та інструменти психодіагностики.....	6
Практичне заняття № 3. Організація психодіагностичного дослідження.....	6
Практичне заняття № 4. Психодіагностика особистісних рис.....	6
Практичне заняття № 5. Діагностика емоційної сфери.....	7
Практичне заняття № 6. Психодіагностика міжособистісних відносин.....	7
Практичне заняття № 7. Діагностика мотиваційної сфери.....	7
Практичне заняття № 8. Психодіагностика стресу та емоційного вигорання	7
Практичне заняття № 9. Психодіагностика професійного самовизначення.	8
Практичне заняття № 10. Підсумкове заняття. Аналіз і рефлексія психодіагностичної діяльності.....	8

ВСТУП

Основною метою освоєння дисципліни «Практикум з психодіагностики» є формування у здобувачів вищої освіти цілісної системи знань про теоретичні засади та методичні підходи психодіагностичного дослідження особистості, а також розвиток практичних умінь і навичок використання психодіагностичних методів для вивчення індивідуально-психологічних особливостей, міжособистісних відмінностей і психічних станів у навчальній та професійній діяльності.

Для досягнення поставленої мети передбачено такі **основні завдання курсу**:

- розкрити предмет, об'єкт і місце психодіагностики в системі психологічних наук;
- ознайомити студентів із сучасними психодіагностичними підходами, методами та інструментарієм дослідження особистості;
- сформувати вміння добирати адекватні психодіагностичні методики відповідно до мети та завдань дослідження;
- розвинути навички проведення психодіагностичного обстеження, обробки, інтерпретації та аналізу отриманих результатів;
- навчити дотримуватися етичних принципів психодіагностичної роботи;
- сформувати здатність використовувати результати психодіагностики для психологічного консультування, профілактики та корекційної роботи.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

- основні поняття, категорії та теоретичні основи психодіагностики;
- класифікацію психодіагностичних методів і вимоги до психодіагностичних методик;
- етапи організації та проведення психодіагностичного дослідження;
- принципи надійності, валідності та стандартизації психодіагностичних інструментів;
- етичні норми та професійні стандарти діяльності психолога-діагноста.

Уміти:

- формувати психодіагностичні цілі та гіпотези;
- добирати та застосовувати психодіагностичні методики відповідно до індивідуальних і групових особливостей обстежуваних;
- здійснювати кількісну та якісну обробку психодіагностичних даних;
- інтерпретувати результати психодіагностичного дослідження та робити обґрунтовані висновки;
- оформлювати психодіагностичний висновок і надавати зворотний зв'язок.

Володіти:

- практичними навичками проведення психодіагностичного обстеження;
- техніками аналізу та інтерпретації психодіагностичних результатів;
- навичками професійної комунікації в процесі психодіагностичної взаємодії;
- уміннями здійснювати рефлексію власної діяльності як психолога-діагносту;
- навичками дотримання конфіденційності та етичної відповідальності під час психодіагностичної роботи.

Програмою дисципліни передбачено проведення **лекційних і практичних занять**, а також організацію **самостійної роботи студентів**. Курс структуровано за модульним принципом і передбачає поточний та підсумковий контроль. Під час практичних занять студенти виконують індивідуальні психодіагностичні завдання, проходять тестування, аналізують результати досліджень, готують звіти, презентації та беруть участь у професійних обговореннях і дискусіях.

Практичне заняття № 1. Вступ до психодіагностики

Мета: ознайомити студентів зі змістом, предметом, об'єктом і завданнями психодіагностики, сформуванню уявлення про етичні засади психодіагностичної діяльності.

Зміст:

- обговорення місця психодіагностики в системі психологічних наук;
- аналіз основних понять (діагностика, вимірювання, тест, шкала);
- розгляд етичних принципів (добровільність, конфіденційність, відповідальність);
- первинна рефлексія професійної ролі психолога-діагноста.

Практичне заняття № 2. Методи та інструменти психодіагностики

Мета: сформуванню уявлення про класифікацію психодіагностичних методів і специфіку їх застосування.

Зміст:

- аналіз тестових, проєктивних, опитувальних і спостережних методів;
- порівняння кількісних і якісних підходів у психодіагностиці;
- обговорення переваг і обмежень різних методик;
- робота з прикладами психодіагностичних інструментів.

Практичне заняття № 3. Організація психодіагностичного дослідження

Мета: навчити планувати та структурувати психодіагностичне обстеження.

Зміст:

- формулювання мети, завдань і гіпотез дослідження;
- визначення вибірки та умов проведення діагностики;
- аналіз етапів психодіагностичного процесу;
- моделювання ситуації психодіагностичного обстеження.

Практичне заняття № 4. Психодіагностика особистісних рис

Мета: сформуванню навички використання методик для дослідження особистості.

Зміст:

- проведення психодіагностичних методик, спрямованих на вивчення

особистісних характеристик;

- первинна обробка результатів;
- інтерпретація отриманих показників;
- обговорення меж психологічних висновків.

Практичне заняття № 5. Діагностика емоційної сфери

Мета: навчити досліджувати емоційні стани та емоційні властивості особистості.

Зміст:

- застосування методик оцінки емоційної сфери;
- аналіз показників емоційної стійкості та напруження;
- інтерпретація результатів у контексті психологічного благополуччя;
- рефлексія власного емоційного досвіду.

Практичне заняття № 6. Психодіагностика міжособистісних відносин

Мета: сформувати вміння досліджувати особливості міжособистісної взаємодії.

Зміст:

- використання методик діагностики міжособистісних відносин;
- аналіз стилів спілкування та соціальної поведінки;
- інтерпретація групових і індивідуальних результатів;
- обговорення практичного значення отриманих даних.

Практичне заняття № 7. Діагностика мотиваційної сфери

Мета: навчити виявляти мотиваційні чинники діяльності особистості.

Зміст:

- застосування методик дослідження мотивації;
- аналіз внутрішньої та зовнішньої мотивації;
- інтерпретація результатів у навчальному й професійному контексті;
- формування рекомендацій на основі діагностичних даних.

Практичне заняття № 8. Психодіагностика стресу та емоційного вигорання

Мета: сформувати навички діагностики стресових станів і симптомів

вигорання.

Зміст:

- проведення методик оцінки рівня стресу та вигорання;
- аналіз психологічних чинників ризику;
- інтерпретація результатів і визначення ресурсів;
- обговорення профілактичних підходів.

Практичне заняття № 9. Психодіагностика професійного самовизначення

Мета: навчити застосовувати психодіагностику у сфері професійного розвитку.

Зміст:

- використання методик дослідження професійних інтересів і схильностей;
- аналіз отриманих результатів;
- формування психодіагностичних висновків;
- обговорення ролі психодіагностики в кар'єрному консультуванні.

Практичне заняття № 10. Підсумкове заняття. Аналіз і рефлексія психодіагностичної діяльності

Мета: узагальнити знання та сформовані практичні навички з психодіагностики.

Зміст:

- аналіз виконаних психодіагностичних завдань;
- рефлексія професійних умінь і труднощів;
- обговорення етичних і методичних аспектів психодіагностики;
- підсумкова оцінка результатів навчання.

Література

Основна література

1. Шевченко О. О. *Гендерна психологія: навчальний посібник*. — Київ: Академвидав, 2019. — 256 с.
2. Кісь О. Р. *Жінка в традиційній українській культурі: гендерний вимір*. — Львів: Інститут народознавства НАН України, 2012. — 288 с.
3. Карамушка Л. М. *Гендерні аспекти професійного та організаційного розвитку особистості: монографія*. — Київ: Інститут психології ім. Г. С. Костюка НАПН України, 2018. — 240 с.
4. Bem S. L. *The Lenses of Gender: Transforming the Debate on Sexual Inequality*. — New Haven: Yale University Press, 1993. — 231 p.
5. Connell R. *Gender and Power: Society, the Person and Sexual Politics*. — Cambridge: Polity Press, 2009. — 352 p.
6. Bussey K., Bandura A. *Social cognitive theory of gender development and differentiation*. — *Psychological Review*, 1999. — Vol. 106(4). — P. 676–713.
7. Money J., Ehrhardt A. *Man and Woman, Boy and Girl: Gender Identity from Conception to Maturity*. — Baltimore: Johns Hopkins University Press, 1972. — 320 p.
8. Deaux K., LaFrance M. *Gender*. — In: *The Handbook of Social Psychology*. — New York: McGraw-Hill, 2010. — P. 788–827.

Допоміжна література

1. Бондарчук О. І. *Психологія гендерної соціалізації особистості: навчальний посібник*. — Київ: Логос, 2020. — 212 с.
2. Кісь О. Р. *Гендерні студії: навчальний посібник*. — Київ: Критика, 2016. — 320 с.
3. Говорун Т. В. *Гендерна психологія розвитку особистості*. — Київ: Либідь, 2015. — 198 с.
4. West C., Zimmerman D. *Doing Gender*. — *Gender & Society*, 1987. — Vol. 1(2). — P. 125–151.

5. Eagly A. H., Wood W. *The Nature–Nurture Debates: 25 Years of Challenges in Understanding the Psychology of Gender*. — *American Psychologist*, 2013. — Vol. 68(5). — P. 340–356.
6. Hyde J. S. *The Gender Similarities Hypothesis*. — *American Psychologist*, 2005. — Vol. 60(6). — P. 581–592.
7. Butler J. *Gender Trouble: Feminism and the Subversion of Identity*. — New York: Routledge, 2006. — 272 p.
8. UNESCO. *Gender Equality in Education: Policy Review and Toolkit*. — Paris, 2015.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. [UN Women](#)
2. [American Psychological Association – Gender](#)
3. [Gender Portal](#)
4. [Наукова бібліотека України](#)
5. [SAGE Journals](#) (журнали *Gender & Society*, *Psychology of Women Quarterly*)

Електронне навчальне видання комбінованого використання
Можна використовувати в локальному та мережному режимі

Михаленко Маргарита Сергіївна

ПРАКТИКУМ З ПСИХОДІАГНОСТИКИ

Методичні вказівки
для проведення практичних занять для здобувачів вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 053 «Психологія»

В авторській редакції

Підписано до розміщення 24.04.2026. Гарнітура Times New Roman.
Ум. друк. арк. 0,3. Обсяг 0,237 Мб. Зам. № 182/26.

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна,
61022, м. Харків, майдан Свободи, 4.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3367 від 13.01.2009
Видавництво ХНУ імені В. Н. Каразіна